

PROGRAM DELA

Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota
za leto 2016

Murska Sobota, 2016

Kazalo :

1. UVOD.....	4
2. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI.....	4
3. POSLANSTVO PIŠK MURSKA SOBOTA.....	5
4. CILJI PROGRAMA PIŠK V LETU 2016.....	7
4.1 ZBIRKA, NJENA KAKOVOST, VRSTA IN OBSEG GRADIVA V NJEJ.....	8
4.2 NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA.....	9
4.3 VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV IN UTEMELJITEV KONCEPTA NAKUPA.....	11
4.4 NAKUP GRADIVA IZ POSEBNIH SREDSTEV ZA IZVAJANJE NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE.....	17
4.5 NAKUP GRADIVA ZA POTREBE SLOVENSKE IN MADŽARSKE NARODNOSTNE MANJŠINE.....	18
4.6 IZRAČUN IZVODOV GRADIVA PO KLJUČU GLEDE NA ŠTEVILO PREBIVALCE.....	19
(izračun po normativih).....	19
5. DELO PO ODDELKIH.....	20
5.1 ODDELEK NABAVE IN OBDELAVE.....	20
5.2 ODDELEK ZA ODRASLE.....	20
5.2.1 Računalniško opismenjevanje uporabnikov.....	21
5.2.2 Program za odrasle.....	22
5.2.3 Mentorstvo.....	23
5.2.4 Izobraževanje.....	23
5.2.5 Medknjižnična izposoja.....	23
5.3 MLADINSKI ODDELEK.....	24
5.4 ODDELEK POTUJOČE KNJIŽNICE.....	28
5.5 SLUŽBA ZA DOMOZNANSTVO.....	29
5.5.1 Naloge.....	29
5.5.2 Domoznanske zbirke.....	29
5.5.3 Redno delo.....	30
5.5.4 Načrt digitalizacije domoznanskega gradiva na območju OOK PIŠK Murska Sobota za leto 2016.....	30

5.5.5	Obdelava gradiva.....	31
5.5.6	Razstave in prireditve	32
5.5.7	Izobraževanje	35
5.6	OBMOČNOST IN STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM.....	35
5.7	DELO ZA PRIPADNIKE NARODNE SKUPNOSTI.....	36
5.8	UPRAVA IN TEHNIČNE SLUŽBE	37
6.	<i>OBRATOVALNI ČAS Pišk</i>	38
7.	<i>INVESTICIJE</i>	38
8.	<i>PRIČAKOVANI REZULTATI IN ZAKLJUČEK</i>	38

1. UVOD

Program dela je dokument, ki določa obseg, vsebino in organizacijo dela v vsaki knjižnici, tako tudi v naši, Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota (njeno ime je v programu največkrat navajano s kraticami PiŠK). Za uspešno izvedbo programa je zelo pomembno sprotno dogovarjanje med zaposlenimi, z uporabniki in okoljem, saj želimo, da bi bila naša knjižnica sodobna, aktualna in vsebinsko bogata kulturna ustanova. Program dela za leto 2016 je okvirni program dela za prihodnje leto, saj vsi parametri financiranja dejavnosti še niso znani.

2. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI

Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo, pojasnjujejo in opredeljujejo delovno področje Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, so:

- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Ur. l. RS 77/07 in spremembe),
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS 19/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS 29/03),
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS št. 100/03 in spremembe),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS 73/03),
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda osrednje splošne knjižnice Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (Ur. l. RS 83/03 in 118/08),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS 88/03),
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. l. RS 127/04),
- Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS 72/93 in spremembe),
- Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS 80/94 in spremembe),

- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Ur. l. RS 69/06, 86/09),
- Zakon o Javni agenciji za knjigo (Ur. l. RS 112/07),
- Standardi za splošne knjižnice (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005),
- drugi zakonski predpisi in akti.

3. POSLANSTVO PIŠK MURSKA SOBOTA

Knjižnična dejavnost je v Sloveniji organizirana kot javna služba. Njen osnovni namen je, da z javnimi zavodi – knjižnicami – njihovim gradivom in informacijsko-komunikacijsko tehnično opremo nudi vsakemu uporabniku dostop do svojega gradiva in informacij.

Knjižnice so organizirane zaradi človekovih pravic, interesa države in lokalne skupnosti, da imajo informirane in z znanjem bogate državljane oziroma občane, ki aktivno posegajo v razvoj kulture bivanja. V knjižnici prebivalci uresničujejo svoje pravice, ki izhajajo iz človekovih pravic ter principov za profesionalno delo knjižnic, ki so: pravica do knjižničnega gradiva in informacij ter storitev, ki vplivajo na večjo izobrazbo, kulturo, kakovost življenja, na sprostitev, na (samo)zavarovanje pred krivicami in žalitvami, na enakost možnosti, na zasebnost (zaupnost rabe podatkov), dobro počutje skupin ljudi in posameznikov, prepoznavanje dela (spoštovanje avtorskih pravic), na pravico do spreminjanja stališč, sporočanja le-teh itd.

Na območju delovanja Pišk živi več kot 56 tisoč prebivalcev, na območju pokrajine pa 123 tisoč ljudi. Skupaj je na tem območju 38 osnovnih šol, osem srednjih, štiri glasbene šole, štiri ljudske univerze in nekaj višjih in visokošolskih programov. Pišk je samostojna in registrirana splošna osrednja knjižnica, ki je oblikovana tako, da omogoča izvajanje knjižnične dejavnosti v vseh občinah glede na prevladujočo smer gravitiranja prebivalstva. Po Zakonu o knjižničarstvu je tudi ena od desetih območnih slovenskih knjižnic, in sicer za območje Pomurja (področje upravnih enot Murska Sobota, Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona).

PiŠK pa je predvsem osrednja knjižnica za območje dvanajstih občin (Mestna občina Murska Sobota in Občina Beltinci sta ustanoviteljici, pogodbene občine pa so: Cankova, Grad, Gornji Petrovci, Hodoš/Hodos, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina). V manjših krajih ima organizirana postajališča bibliobusa (skupaj 71 izposojevališč) ter mrežo krajevnih knjižnic (Domanjševci, Hodoš, Motvarjevci in Prosenjakovci) na narodnostno mešanih območjih. Potujoča knjižnica z izposojevališči bibliobusa in krajevne knjižnice so del Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.

Temeljno poslanstvo PiŠK je, da nudi dostopnost do knjižničnega gradiva in vseh vrst informacij. S tem murskosoboška knjižnica – med drugim – podpira aktivno vlogo pri razvijanju bralne kulture, podpira razvoj informacijske družbe, oboje v kontekstu kulture vzgoje in izobraževanja (tudi formalnega na vseh stopnjah izobraževanja), ter spodbuja h kvalitetni rabi prostega časa. S takšno vlogo ima PiŠK tudi socialno-razvojno funkcijo v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih in drugih socialnih možnosti prebivalcev svojega območja.

Dejavnost knjižnice je delo za javno dobro, kjer se za varovanje tudi neprivilegiranih ter ogroženih skupin ne zaračunava tržna cena, zato cilj PiŠK ni dobiček. Je pa s svojo aktivno dejavnostjo tudi pomemben poslovni ter razvojni partner pokrajine, še posebej pri prizadevanjih za pridobitev visokošolskih programov pokrajine ob reki Muri. Taka potreba se lahko uresniči tudi zaradi izredne razvitosti knjižnice v Murski Soboti, ki je zelo raznolika in bogata po svojem fondu gradiva ter specifična po svojih domoznanskih zbirkah. Z novim zakonom o obveznem izvodu publikacij, ki je prinesel določene spremembe, je sicer izgubila nekaj sto (100) enot gradiva letno, vendar je kljub vsemu njena prednost (in prednost vseh slovenskih območnih, nekdanjih študijskih knjižnic) ta, da vso gradivo, ki je sofinancirano iz javnih sredstev, še dobiva zastoj. Pri tem ji potemtakem do neke mere pomaga status območne ali pokrajinske knjižnice, kar pa ne more biti prav nobeno opravičilo za lokalne skupnosti, da ne bi finančno podpirale nakupa knjig in drugega neknjižnega gradiva.

Temeljni program sloni na osnovnih brezplačnih storitvah knjižnice, ki so dostopne vsem prebivalcem pod enakimi pogoji. Te storitve se nanašajo na izposojajo gradiva, posredovanje informacij, na bibliopedagoško delo ter na usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice. In to z namenom, da je knjižnica v resnici največje, socialno naravnano ter najbolj množično lokalno informacijsko središče, v katerem se uresničujejo potrebe posameznikov in skupin po izobraževanju, informacijah in razvoju osebnosti, vključno s sprostivitvijo in razvedrilom.

4. CILJI PROGRAMA PIŠK V LETU 2016

Pri ciljih v zvezi s programom PiŠK za leto 2016 je najpomembnejša dostopnost do gradiva in informacij, ki pa je povezana z vsebinskimi in materialnimi pogoji delovanja, pri čemer je vsebinski vidik odvisen od števila in usposobljenosti zaposlenih v knjižnici, medtem ko materialni pogoji omogočajo približevanje dejavnosti prebivalstvu. Povečanje dostopnosti je potemtakem rezultat napredka obeh vidikov.

Kazalci za doseganje ciljev:

- zbirka, njena kakovost, vrsta in obseg gradiva v njej,
- informacijski viri in njihova dostopnost,
- kvaliteta digitalnih informacijskih virov in njihova dostopnost, razvoj računalniške pismenosti, razvoj telekomunikacijskih povezav,
- krajevne knjižnice in mreža bibliobusa,
- izvajanje posebnih nalog območne knjižnice,
- obratovalni čas knjižnice in
- število zaposlenih v knjižnici.

4.1 ZBIRKA, NJENA KAKOVOST, VRSTA IN OBSEG GRADIVA V NJEJ

Knjižnična zbirka je urejena po načelu univerzalne decimalne klasifikacije, tako da omogoča prost dostop do večine (okrog 70 %) gradiva, predvsem pa omogoča prost dostop do večine aktualnega ter referenčnega gradiva (enciklopedije, leksikoni, slovarji idr.).

Gradivo za otroke in mladino je ločeno od gradiva za odrasle in se nahaja v pritličju knjižnice. Leposlovje je na oddelku za mlade uporabnike urejeno po starostnih stopnjah in po prostem pristopu.

Deloma v pritličnem prostoru (tu kot stalna razstava) in deloma v prvem nadstropju je knjižno in neknjižno gradivo, ki ga je Pišk podarjal prvi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan kar nekaj let in šteje nekaj tisoč enot gradiva. Med drugim podarjenim gradivom je tudi zbirka Iconotheca Valvasoriana.

V prvem nadstropju knjižnice je gradivo za odrasle na prosti pristop. Časopisni oddelek (knjižničarji ga imenujemo tudi oddelek za periodiko) je v prostem pristopu postavljen po abecedi naslovov. V prvem nadstropju je tudi oddelek neknjižnega gradiva (zemljevidi, karte, CD-ji, DVD-ji idr.), čitalnica, čitalniška območja, območja za iskanje gradiva (računalniki) in študijska soba (t. i. »Brankova soba« z nekaj tisoč enotami knjižnega in neknjižnega gradiva, ki ga je murskosoboški knjižnici podaril pesnik, pisatelj, esejist in pisec filmskih scenarijev Branko Šömen leta 2005; med tem podarjenim gradivom je veliko prostozidarske literature). Od februarja 2015 pa je v prvem nadstropju tudi Romski oddelek, kjer je na voljo čez 700 enot knjižničnega gradiva z romsko tematiko, od knjig, DVD-jev in plošč do časopisov in drugega gradiva, ki je ustrezno obdelano in razporejeno. Zbiranje gradiva se bo nadaljevalo tudi v prihodnje, saj le-to navsezadnje pomembno vpliva na knjižnično dejavnost kot tudi na spoznavanje romske kulture, jezika, zgodovine

Skladiščni prostori knjižnice so v drugem nadstropju stavbe, kjer je - z izjemo zlasti domoznanskega gradiva, nekaterih zaključenih zbirk in vezanih časopisov - gradivo tudi postavljeno po načelu prostega pristopa. Primerna temperatura skladišča in vlažnost omogočata dobre pogoje trajnega hranjenja.

Knjižnični katalog za uporabnike je računalniški. PiŠK je po strokovni obdelavi in vključenosti v nacionalni vzajemni bibliografski sistem ena izmed boljših aktivnih članic.

Za knjižnično gradivo vodijo strokovni delavci PiŠK inventarne knjige ločeno za monografske publikacije, serijske publikacije, neknjižno gradivo, krajevne knjižnice in potujočo knjižnico.

4.2 NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Za leto 2016 načrtuje knjižnica nakup gradiva po določenih Standardov za splošne knjižnice in Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Standard določa, da mora knjižnica, ki dosega standard za zbirko po sestavi, aktualnosti in obsegu, dopolnjevati zbirko z letnim prirastom z najmanj 250 enot gradiva na 1000 prebivalcev in najmanj 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev. Pravilnik določa tudi, da mora knjižnica dopolnjevati zbirko z najmanj 40 naslovi tekoče naročenih serijskih publikacij letno. Območna knjižnica dopolnjuje knjižnično zbirko dodatno s 14 enotami gradiva na 1000 prebivalcev območja. Knjižnica, ki deluje na narodnostno mešanem območju, dopolnjuje zbirko z 220 enotami gradiva v jezikih narodnih skupnosti na 1000 pripadnikov narodnosti.

Pravilnik določa tudi, da ima splošna knjižnica ustrezen izbor gradiva, kadar letni prirast gradiva sestavlja 60% naslovov strokovnega in 40% naslovov leposlovnega gradiva, tiskanega ali na drugih medijih. Pri izboru gradiva upošteva potrebe odraslega prebivalstva ter otrok in mladine. Slednjim nameni 30% naslovov gradiva v okviru letnega prirasta, če je gradivo dostopno na tržišču. Referenčno gradivo, ki je namenjeno prezenčni izposoji, obsega največ 10% celotne knjižnične zbirke.

Pri nakupu bomo skrbeli za zastopanost vsaj 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu (katerih izdajo v zadnjem letu finančno podpira Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture) v vsaki organizacijski enoti knjižnice. Prav tako bomo poskrbeli za zastopanost publikacij vsaj 50 slovenskih založb.

Informacije o kupljenem gradivu bodo dostopne v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema.

PiŠK bo svojim uporabnikom nudila širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, raziskovanju in znanstvenem delu, kakor tudi razvedrilu. Izbor gradiva je namenjen posameznim uporabnikom, skupinam in organizacijam za zadovoljevanje njihovih vsakodnevnih potreb kot tudi stalnemu dviganju kakovosti življenja vseh prebivalcev lokalnih skupnosti ter pripadnikov narodnih skupnosti in romskega prebivalstva.

V letu 2016 želimo doseči bogat prirast in kvalitetno, uravnoteženo knjižnično zbirko ter ob tem:

- zagotavljati ustreznost zbirke glede na ugotovljene informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe in interese ciljnih skupin uporabnikov,
- ustvarjati pogoje za spodbujanje bralnih navad, oblikovanje bralne kulture in razvijanje funkcionalne pismenosti,
- upoštevati cilje in prioritete lokalnih skupnosti,
- upoštevati cilje in prioritete pripadnikov narodnih skupnosti, Romov in tako ali drugače hendikepiranih skupin prebivalstva,
- slediti priporočenim razmerjem znotraj zbirke (razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za otroke in odrasle uporabnike; zagotavljati ustrezen delež neknjižnega in elektronskega gradiva),
- zagotavljati gradivo za uporabnike s posebnimi potrebami,
- zagotavljati gradivo za domoznanske študije in izgradnjo domoznanskih podatkovnih zbirk.

4.3 VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV IN UTEMELJITEV KONCEPTA NAKUPA

Knjižnica zagotavlja zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb okolja tako, kot so le-te navedene v nadaljevanju.

Za zadovoljevanje **informacijskih potreb** občanov bo knjižnica nabavljala:

- splošno informativno periodiko v slovenskem, madžarskem in romskem jeziku,
- gradivo z informacijami javnega značaja (vladne in nevladne organizacije in agencije, institucije civilne družbe),
- gradivo z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo participacijo v demokratičnih procesih.

Za zadovoljevanje **izobraževalnih potreb** bo knjižnica zagotavljala:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, od zelo poljudnih do stopenj akademske zahtevnosti, ter na različnih medijih - knjige, periodika, neknjižno gradivo; zbirko bo dopolnjevala s strokovnimi in znanstvenimi deli v tujih jezikih, posebej takrat, ko ni mogoče pridobiti ustreznih del na slovenskem knjižnem trgu,
- poučno-vzgojno gradivo, namenjeno mladim uporabnikom, od tistega, ki najmlajšim omogoča spoznavanje predmetov in usvajanje pojmov, do takega, ki spodbuja vedoželjnost, širjenje obzorja, oblikovanje osebnih interesov, gradi otrokovo in najstnikovo osebnost in tistega, ki podpira šolske in občolske obveznosti na osnovni in srednji stopnji izobraževanja,
- poljudno-znanstveno, strokovno in znanstveno gradivo, namenjeno študentom oziroma vsem študirajočim populacijam,
- gradivo, namenjeno permanentnemu izobraževanju in usvajanju novih tehnologij in medijev,
- gradivo, namenjeno izobraževanju v okviru hobijev, prostočasnih aktivnosti in osebnih interesov,

- gradivo, namenjeno za pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav otrok ter mladih in starejših uporabnikov knjižnice.

Pri zadovoljevanju **raziskovalnih potreb** bo PiŠK posebno pozornost posvečala:

- spoznavanju, proučevanju in raziskovanju zgodovine, kulturnih korenin in sedanosti lokalnega okolja, kar bo podpirala s skrbnim zbiranjem vseh vrst domoznanskega gradiva in z izgradnjo domoznanskih podatkovnih zbirk,
- tesno sodelovala z organizatorji in izvajalci mladinskega raziskovalnega dela na osnovnošolski in srednješolski ravni, tako da bo zagotavljala potrebne vire za procese raziskovanja, pa tudi zbirala in hranila raziskovalne naloge, ki nastajajo kot rezultat tega dela,
- podpirala bo raziskovalno delo v okviru raziskovalnih, seminarских in diplomskih nalog visokošolskega študija z zagotavljanjem ustreznega izbora strokovnega gradiva na različnih nosilcih ter zbirala in hranila to vrsto gradiva,
- nadaljevala dopolnjevanje zbirke disertacij pomurskih doktorjev znanosti.

Kulturne potrebe okolja bo zadovoljevala:

- z izgradnjo kakovostnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje,
- z nabavo kvalitetnih glasbenih ter govornih posnetkov in igranih filmov,
- z izborom kvalitetne strokovne in znanstvene literature s področja umetnosti,
- z dopolnjevanjem likovne zbirke z estetsko vrednimi likovnimi eksponati avtorjev in del iz pomurskega in porabskega zemljepisnega prostora.

S spodbujanjem bralnih navad, oblikovanjem bralne kulture in razvijanjem informacijske pismenosti PiŠK ustvarja pogoje za razvoj bralnih navad že pri otrocih v predbralnem obdobju, predvsem tako, da z vrsto projektov spodbuja odrasle (starše, brate, sestre, stare starše, sorodnike, vzgojitelje...), da otrokom čim več berejo in da malčki doživljajo branje kot prijetno

doživetje, povezano z vznemirljivimi zgodbami, lepimi vzgledi, z ugodnim doživljanjem varnosti, bližine ljudi in ljubezni.

Knjižnično zbirko gradi tako, da delavci PiŠK šolarje zelo pozorno spremljajo skozi razvoj bralnih spretnosti in jih pri tem spodbujajo ter jim nato v vsakem razvojnem obdobju ponudijo njihovi starosti in interesom primerno knjigo.

Z nabavno politiko bo v letu 2016 knjižnica aktivno podpirala vse projekte, usmerjene v promocijo branja in dvig bralne kulture. Nabavljala bo:

- knjige z velikimi tiskanimi črkami za prvo fazo učenja branja,
- knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti,
- pester izbor kvalitetnih slikanic,
- tematsko raznolik izbor leposlovnih knjig za starostni skupini P in M,
- izbor leposlovnih knjig za odrasle, pri čemer bo skrbela za zastopanost različnih žanrov in različnih nivojev zahtevnosti; leposlovje za preživljanje prostega časa bo podvrženo preverjanju, ali ustreza v PiŠK postavljenim kriterijem kvalitete.

Posebno pozornost bo knjižnica posvetila izboru slovenskega leposlovja in publikacij v javnem interesu. Pri tem bo še posebej spodbujala k branju vsebinsko in umetniško vrednih stvaritev predvsem pomurskih in porabskih avtorjev.

Naslove, priporočene v okviru projektov za vodeno promocijo branja, bo nabavljala v povečanem številu izvodov.

Razvoj informacijske pismenosti bo spodbujala:

- z nakupom gradiva v elektronski obliki in na novejših medijih,
- z nakupom novih in posodobljenih izdaj enciklopedij, leksikonov, slovarjev, imenikov,
- z nakupom različnih priročnikov.

Posebno pozornost bo knjižnica namenjala nabavi gradiv za področje računalniškega opismenjevanja in za spodbujanje uporabe elektronskih gradiv s ponudbo informacij javnega značaja.

Upoštevanje značilnih potreb okolja, kjer strokovni delavci PiŠK posebej upoštevamo:

- starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva,
- strukturo knjižničnih uporabnikov – analitično po ciljnih skupinah (predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, študentje, odrasli, starejši, brezposelni ...),
- značaj Murske Sobote kot pomurskega regijskega središča z dnevno migracijo velikega števila ljudi, ki prihaja v Mursko Soboto zaradi potreb šolanja, službe, nakupovanja ali koriščenja zdravstvenih in upravnih storitev ter kulturnih dobrin,
- razvojne prioritete lokalnih skupnosti, za katere knjižnica izvaja svojo dejavnost (razvoj turizma, razvoj kmetijstva, razvoj visokošolskega izobraževanja, razvoj malega podjetništva ...),
- aktualne politične in družbene razmere (gospodarska kriza, problemi globalizacije, potrebe po prekvalifikaciji brezposelnih občanov, samozaposlitvene možnosti, verska, socialna in narodnostna raznolikost ...),
- dejavnost različnih lokalnih akterjev na področju delovanja knjižnice (organizacije, društva, kulturne institucije, civilno-družbene iniciative, mediji ...),
- vlogo PiŠK kot osrednje območne knjižnice za Pomurje,
- njeno permanentno vlogo pri ohranjanju slovenske besede in slovensko čutečega človeka v Porabju na Madžarskem,
- njeno vlogo pri ohranjanju madžarskega in romskega jezika v pokrajini ob reki Muri in
- ohranjanje identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti v Sloveniji.

Za aktualnost knjižničnega gradiva bo PiŠK poskrbela:

- z nakupom gradiva, ki prinaša nova znanstvena in strokovna spoznanja,
- z nakupom novih del na področju literarnega ustvarjanja,
- z nakupom posodobljenih prevodov klasičnih literarnih del,

- s posodabljanjem referenčnega gradiva,
- z odpisom izrabljenega gradiva in gradiva preveč zastarele vsebine (razen če je to relevantno za proučevanja historičnih vidikov posameznih strok ali če ima lokalni oziroma domoznanski pomen) ter
- z odpisom izgubljenega ali uničenega gradiva.

Upoštevanje zastopanosti knjižničnega gradiva na različnih medijih

Načrt nakupa knjižničnega gradiva predvideva 90 % tiskanih medijev (knjig, brošur, periodičnega gradiva) in 10 % neknjižnega gradiva.

Načrt nakupa neknjižnega gradiva zajema:

- glasbene posnetke, videograme, elektronske medije (zgoščenke, multimedija) in igrače za otroke (30 %),
- glasbene posnetke, igrane filme in izobraževalne DVD-je za odrasle (65 %),
- notno gradivo,
- elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa,
- domoznansko neknjižno gradivo: fotografije, razglednice, zemljevidi, drobni tiski (5 %).

Domoznansko neknjižno gradivo PiŠK pridobiva še z drugimi orodji nabavne politike, predvsem z darovi, pa tudi s ponudbo antikvariatov, tako da je delež domoznanskega neknjižnega gradiva v celotni strukturi prirasta vsako leto občutno višji.

Upoštevanje zastopanosti različnih tematskih oziroma predmetnih področij - pri razmerju naslovov med strokovnim in leposlovnim gradivom se bomo strokovni delavci dosledno držali Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, tako da bomo načrtovali 60 % naslovov z različnih strokovnih in znanstvenih področij in 40 % naslovov leposlovja različnih žanrov.

Pri nakupu **strokovnega gradiva** bomo skrbeli, da bodo čim bolj enakomerno in skladno s potrebami uporabnikov zastopana različna strokovna oziroma znanstvena področja, zagotavljali bomo gradivo z različno stopnjo poglobljenosti in predvsem z različnim nivojem zahtevnosti. Poskušali bomo zadovoljiti potrebe uporabnikov z različnimi stopnjami splošne izobrazbe in predznanja.

Pri nakupu **leposlovnega gradiva** bomo skrbeli za pestrost literarnih zvrsti in žanrov, zagotovili bomo dostop do literarne ustvarjalnosti različnih narodov, kultur in jezikov, pri tem pa posebno pozornost posvetiti slovenskim avtorjem.

Pazili bomo, da bomo uporabnikom ponudili literaturo različne stopnje zahtevnosti, ki pa mora v celoti ustrezati vsaj osnovnim kriterijem literarne kvalitete. Pri leposlovju za otroke bomo pozorni tudi na kvaliteto likovnih prvin v delih.

Za otroke in mladino načrtujemo za leto 2016 30 % vseh naslovov v letnem nakupu. Na slovenskem knjižnem trgu običajno ne izide dovolj naslovov za otroke, da bi lahko zadostili temu kriteriju, zato zlasti v referenčne zbirke oddelkov za otroke vključujemo tudi dela, ki so izvirno namenjena odraslim, a so dovolj poljudno in zanimivo napisana, da so primerna tudi za otroke.

Pri izboru **filmov** za otroke in odrasle upoštevamo estetsko vrednost filma, vrsto žanra, uveljavljenost in aktualnost avtorja in/ali teme, interes in/ali potrebe uporabnikov in okolja, kvaliteto medija (DVD, Bluray):

- žanri: akcijski, animirani, dokumentarni filmi, drame, fantastični, glasbeni filmi, grozljivke, komedije, kriminalke, nemi, pustolovski, romantični filmi, srhljivke, vesterni, vojni, zgodovinski, znanstvenofantastični filmi,
- slovenska filmska produkcija za otroke in odrasle vseh žanrov,

- filmi pomurskih in porabskih avtorjev (režiser, scenarist, igralci) za domoznansko zbirko,
- prevedeni tuji filmi trajne vrednosti, s poudarkom na evropskem filmu,
- prevedene ali sinhronizirane risanke in filmi za otroke trajne vrednosti,
- filmi v angleškem jeziku ali z angleškimi podnapisi, ki so pomembni za zgodovino filmske umetnosti.

Pri izboru **glasbe** za otroke in odrasle bomo upoštevali estetsko vrednost, vrsto glasbe, uveljavljenost in aktualnost avtorja, želje in potrebe uporabnikov in okolja, kvaliteto medija (CD):

- slovenska in vredna (v vsebinskem, estetskem in jezikovnem pogledu) tuja glasbena produkcija,
- glasba pomurskih avtorjev za domoznansko zbirko,
- slovenska glasbena produkcija za otroke.

4.4 NAKUP GRADIVA IZ POSEBNIH SREDSTEV ZA IZVAJANJE NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE

Povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva bomo v letu 2016 zagotavljali z obveznim izvodom. Glede na statistične podatke iz prejšnjih let pričakujemo v letu 2016 prejem kot obvezni izvod 1.800 enot knjižnega gradiva, 200 enot neknjižnega gradiva in 580 letnikov serijskih publikacij. Gradivo bo strokovno obdelano, bibliografsko obdelano v vzajemnem katalogu in dostopno javnosti.

V letu 2016 načrtujemo podaljšanje naročnine na podatkovne zbirke Tax-Fin-Lex, eBook Public Library Collection (EBSCOhost) in arhiv Večera. Dostop na daljavo do podatkovne zbirke Tax-Fin-Lex in eBook Public Library Collection (EBSCOhost) bo omogočen uporabnikom OOK in vseh OK s širšega območja. Arhiv Večera je zaenkrat dostopen le iz prostorov vseh OK in OOK, vendar je knjižničarjem in uporabnikom pomemben zaradi lokalnega značaja.

Z nakupi, obveznim izvodom in darovi bomo dopolnjevali posebne in domoznanske zbirke regionalnega značaja. Glede na statistične podatke iz prejšnjih let pričakujemo v letu 2016 prejem 550 enot knjižničnega gradiva, ki ga bomo uvrstili v domoznansko zbirko. Gradivo bo strokovno obdelano, bibliografsko obdelano v vzajemnem katalogu in dostopno javnosti.

Na podlagi dogovora med OOK, OK in Ekonomsko šolo Murska Sobota bomo uporabnikom tudi v letu 2016 zagotavljali brezplačno medknjižnično izposajo znotraj območja OOK. Dogovorjeni način omogoča brezplačno medknjižnično izposajo za končnega uporabnika.

4.5 NAKUP GRADIVA ZA POTREBE SLOVENSKE IN MADŽARSKE NARODNOSTNE MANJŠINE

25. člen Zakona o knjižničarstvu določa, da splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti.

V skladu s 25. členom Zakona o knjižničarstvu tako knjižnica nabavlja knjižnično gradivo tudi za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Knjižnica si z rednim in dodatnim nakupom gradiva v madžarskem jeziku prizadeva za ohranjanje jezika madžarske manjšine, podpira kulturno-umetniško izražanje v jeziku manjšine in kulturno povezovanje z matičnim narodom. Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe določa, da knjižnica, ki deluje na narodnostno mešanem območju, dopolnjuje zbirko z 220 enotami gradiva v jezikih narodnih skupnosti na 1000 pripadnikov narodnosti. Glede na podatek Statističnega urada RS iz leta 2002, da živi na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojo dejavnostjo, 817 pripadnikov madžarske narodnosti, bi morali za potrebe uporabnikov knjižnice nabaviti 182 enot gradiva v madžarskem jeziku.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota bo tudi v letu 2016 kupovala gradivo, namenjeno Slovincem v Porabju. Nekaj zamejskih Slovencev obiskuje knjižnico v Murski Soboti, večina jih pa dostopa do gradiva preko bibliobusa.

Na območju, ki ga knjižnica pokriva, živi tudi veliko predstavnikov romske skupnosti, v bližini je nekaj romskih naselij. Glede na to, da je knjižnica od februarja 2015 bogatejša za Romski

oddelek, bomo v letu 2016 zbirko gradiva v romskem jeziku kontinuirano dopolnjevali z ustreznim izborom gradiva (knjige, AV gradivo in nekaj naslovov tekočega periodičnega tiska) in le-to tudi čimbolj promovirali.

4.6 IZRAČUN IZVODOV GRADIVA PO KLJUČU GLEDE NA ŠTEVILO PREBIVALCE

(izračun po normativih)

V letu 2016 načrtujemo nakup 15.361 enot gradiva po povprečni ceni 18€ na gradivo. Za potrebe pripadnikov madžarske narodnosti načrtujemo nakup 182 enot gradiva v madžarskem jeziku.

Znotraj tega bomo glede na Standarde za splošne knjižnice kupili 13.965 enot knjižnega gradiva (prirast 250 enot gradiva na 1000 prebivalcev) in 1.396 enot neknjižnega gradiva (25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev). Prav tako se bomo držali Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe pri razmerju naslovov med strokovnim in leposlovnim gradivom, tako da bomo kupili 60% strokovnega gradiva in 40% leposlovnega gradiva.

Nakup gradiva za otroke in mladino bo znašal 30 % celotnega nakupa.

Največji delež nakupa neknjižnega gradiva bo pripadal nakupu filmov (50 %) in glasbe (30 %), ostalih 20 % zavzemajo gradivo na elektronskih medijih (CD ROM, DVD ROM), zemljevidi, notno in slikovno gradivo.

Sredstva za nakup gradiva naj bi zagotavljale občine in Ministrstvo za kulturo v deležu 50 : 50.

Ker po dosedanjih izkušnjah niti Ministrstvo za kulturo niti občine ne zagotavljajo sredstev za nabavo gradiva po normativih v celoti, ga bomo nabavljali v obsegu, kot ga bodo omogočala sredstva.

Primanjkljaj bomo omilili, kot smo to počeli že do sedaj, z iskanjem najugodnejših ponudnikov in s pogajanji za čim večje popuste, prijavljali pa se bomo tudi na vse ustrezne razpise.

5. DELO PO ODDELKIH

5.1 ODDELEK NABAVE IN OBDELAVE

Nakup knjižničnega gradiva bo tudi v letu 2016 osnovni vir pridobivanja in dopolnjevanja knjižničnega gradiva poleg obveznega izvoda, darov in zamenjav.

Nabava knjižničnega gradiva v letu 2016 bo potekala po določitih in merilih *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti*, ki definira standarde o številu in vsebini nakupljenih izvodov gradiva.

Nakup knjižničnega gradiva bo potekal v skladu z obsegom razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih bomo prejeli od Ministrstva za kulturo in občin.

Še naprej si bomo prizadevali za iskanje ugodnih ponudnikov in za doseganje čim večjih popustov ter ugodnih plačilnih pogojev pri dobaviteljnih knjig. Glavni cilj izbora knjižničnega gradiva pa bo usmerjen k uporabnikom knjižnice, njihovim potrebam in željam.

V letu 2016 bomo nadaljevali s projektom redigiranja starih zapisov. Izdelali bomo osebne bibliografije in določili UDK vrstilce za seminarske naloge, diplomske, magistrske naloge in doktorske disertacije. V okviru rednega dela bo potekalo odpisovanje gradiva, ki ga sprotno pripravljajo v oddelkih ter priprava in obdelava kupljenega gradiva in obveznega izvoda.

Delavci v nabavi in obdelavi bodo po potrebi pomagali pri izposoji na študijskem in mladinskem oddelku, tako da ne bo moten delovni proces.

5.2 ODDELEK ZA ODRASLE

V študijskem oddelku bomo v letu 2016 opravljali redno delo v izposoji in pri delu z bralci, obiskovalci in organiziranimi skupinami. Za bolj kvalitetno delo pa načrtujemo še:

- nadaljevanje postavitve gradiva po nekaterih novih UDK vrstilih,
- redno letno izločanje gradiva,
- posodobitev, premeščanje strokovnega gradiva na prosti pristop in v skladišče,
- posodobitev, premeščanje leposlovnega gradiva na prosti pristop in v skladišče,
- nadaljevanje napisov in oznak gradiva, da bo preglednejše in lažje dostopno, bralcem pa bo omogočilo večjo samostojnost pri iskanju,
- pridobivanje novih članov,
- urejanje čitalnice,
- vodenje skupin,
- sodelovanje v projektu *Rastem s knjigo* - za dijake srednjih šol,
- medknjižnično izposajo,
- uvajanje in mentorstvo javnim delavcem, dijakom in študentom na praksi,
- sodelovanje pri pripravi razstav na vseh oddelkih knjižnice,
- sodelovanje pri drugih prireditvah v knjižnici,
- predstavitev novega knjižnega in neknjižnega gradiva po področjih,
- obveščanje bralcev o rezervacijah preko SMS sporočil in e-pošte,
- sodelovanje z vsemi ostalimi oddelki pri rednem delu in projektih,
- vodenje in sodelovanje v bralnih krožkih in bralni znački za odrasle.

5.2.1 Računalniško opismenjevanje uporabnikov

Uporabnikom bomo zagotavljali usposabljanje za samostojno uporabo **knjižničnih storitev**:

- da bodo znali uporabljati vzajemni katalog in druge kataloge ter baze podatkov,
- da si bodo znali poiskati informacije o gradivu, ki ga ima knjižnica in o gradivu, do katerega ima knjižnica dostop,
- možnost izposoje gradiva preko medknjižnične izposoje,
- sodelovanje s Klubom prekmurskih študentov pri računalniškem opismenju uporabnikov.

5.2.2 Program za odrasle

Sprotno izobraževanje odraslih za delo s COBISS-OPAC, ki jim nudi kakovostno in natančno iskanje gradiva.

Prireditve in razstave so pomemben del ponudbe knjižnice. Pripravili bomo:

- zanimiva predavanja, ki bodo vsebinsko zelo raznolika; od humanističnih, družboslovnih do naravoslovnih in tehničnih področij,
- potopisna predavanja,
- približno 20 razstav:
 - razstave s področja domoznanstva,
 - razstave ob pomembnih obletnicah in razstave ob podelitvi pomembnih literarnih nagrad ter druge sprotne razstave, predvsem ob dogodkih, povezanih s književnostjo – sprotne priložnostne razstave na dveh razstavnih panojih in v vitrinah na oddelku za odrasle (okrogle obletnice rojstev in smrti, vsakoletne slovenske književne nagrade, Kresnik, Veronika, Vilenica, nagrade ob Slovenskem knjižnem sejmu...),
- večerne predstavitve knjig,
- bralni klub,
- bralno značko za odrasle.

Bibliotekarka Julijana Vöröš bo pripravljala zapise o literarnih večerih v knjižnici, prav tako bo aktivno sodelovala pri pripravi člankov za spletni portal Pomurci.si in Dobreknjige.si

Janez Horvat bo skupaj s sodelavcema iz oddelka nabave obiskal eno od bolj založenih knjigarn in tri knjižne sejme (Frankfurt po Frankfurtu in Slovenski knjižni sejem v Ljubljani ter Interliber v Zagrebu), kjer bodo skupaj izbrali gradivo za knjižnico.

5.2.3 Mentorstvo

V okviru rednega dela bomo strokovno mentorstvo nudili:

- dijakom srednjih šol in študentom bibliotekarstva, katerim bomo omogočili opravljanje obvezne šolske prakse in jim nudili mentorstvo,
- javnim delavcem in osebam, ki bodo v naši ustanovi opravljali družbeno koristno delo, bomo nudili mentorstvo.

5.2.4 Izobraževanje

Strokovni delavci bodo izpopolnjevali svoje znanje in se seznanjali z novostmi na področju knjižničarske stroke na ustreznih seminarjih v ustanovah in knjižnicah:

- udeležba na tečajih COBISS za posodobitev poslovanja, ki prehaja iz programa COBISS2 v COBISS3 (izposoja, medknjižnična izposoja, nabava, serijske publikacije),
- udeležba na seminarjih matične službe NUK,
- obisk dveh knjižnih sejmov v Ljubljani (Frankfurt po Frankfurtu in Slovenski knjižni sejem),
- domoznanske dejavnosti (OOK),
- udeležba na posvetovanjih ZBDS,
- aktivno sodelovanje v strokovnem bibliotekarskem društvu ,
- aktivno delo v Zvezi splošnih knjižnic Slovenije,
- pridobivanje znanj iz strok, ki so povezane z delom knjižnice (komuniciranje z uporabniki, medosebno komuniciranje).

5.2.5 Medknjižnična izposoja

Sodobni računalniško podprti knjižnični sistemi omogočajo vpogled v knjižnično zalogo vseh knjižnic v Sloveniji in tudi nekaterih v tujini. S pomočjo medknjižnične izposoje je uporabnikom

omogočen dostop do gradiva iz vseh omenjenih knjižnic. Medknjižnična izposoja bo potekala z madžarskimi knjižnicami in vsemi slovenskimi knjižnicami.

PiŠK je območna knjižnica za knjižnice Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer, zato je medknjižnična izposoja med temi knjižnicami brezplačna.

Knjižnica medknjižnično izposoja zaračunava po veljavnem ceniku 7 evrov.

Ocenjujemo, da bomo v letu 2016 realizirali okoli 800 zahtevkov za medknjižnično izposajo, saj je le-ta iz leta v leto v porastu.

5.2.6 Program za srednješolce

Nadaljevali bomo s sodelovanjem z vsemi pomurskimi srednjimi šolami. Srednješolci naj bi knjižnico obiskali vsaj enkrat letno v okviru bibliopedagoških ur skupaj s šolskim knjižničarjem in se seznanili z delovanjem knjižnice v okviru knjižnično-informacijskega sistema.

5.3 MLADINSKI ODDELEK

Mladinski oddelek bo zagotavljal knjižnično-informacijsko službo in bibliopedagoško dejavnost za otroke do 15. leta starosti ter za ostale člane knjižnice, ki potrebujejo knjižnične, književne in knjižne informacije ter gradivo s področja mladinske književnosti, kot to nalaga zakon in naračajo standardi za splošne knjižnice v okviru programa celotne knjižnice.

Dejavnosti v izposoji in pri izvajanju bibliopedagoškega dela bodo vezane na programe v osnovnih šolah, vrtcih in lokalni skupnosti. Mladino bomo spodbujali za izposajo leposlovne in poučne literature slovenskih avtorjev, predvsem klasike in nagrajene avtorje. Pri mladih uporabnikih bomo razvijali samostojnost ter jih navajali na uporabo virtualnih knjižničnih katalogov, kakor tudi na kvalitetno izkoriščanje spleta.

Pri delu bomo sodelovali z drugimi oddelki v knjižnici. Razvijali bomo sodelovanje s šolskimi knjižnicami, vzgojnimi zavodi, organizacijami in društvi, ki oblikujejo programe za mlade. Sprejemali bomo skupine otrok, ki prihajajo v knjižnico iz drugih krajev (ob kulturnem dnevu, zaključnem izletu, ipd.) na informativne obiske.

Za uspešno in čim bolj konstruktivno delo načrtujemo naslednje dejavnosti:

Pravljичne ure in ustvarjalne delavnice (od 4. leta dalje), vsako sredo ob 16.30 uri:

- izbira pravljice na določeno temo,
- priprava za pripovedovanje pravljice,
- izvedba pravljичne ure (pripovedovanje in ustvarjalna delavnica).

Pravljичne ure za vrtce in osnovne šole, v dopoldanskem času:

- tema po dogovoru z mentorji,
- obisk in izvedba bralne ure.

Pravljичne ure v vrtcih, ki potekajo kontinuirano (Beltinci, Gančani, Lipovci, Melinci, Ižakovci, Dokležovje):

- izvedba pravljичne ure

Ob posebnih priložnostih obiščemo še vrtce: Puconci, Tišina, Bakovci, Grad, Brezovci, Rakičan, Cankova, Lipovci, Gančani, Melinci:

- pravljična ura na določeno temo

Bralne ure z odraslimi:

- z duševno motnjo v razvoju,
- VDC Murska Sobota, po bralni uri izvedba dramske igre,
- Krizni center Murska Sobota.

Literarno srečanje v Domu starejših v Rakičanu in v Murški Soboti:

- enkrat mesečno.

Informativni obiski osnovnih šol in srednjih šol:

- dogovor z mentorji,
- predstavitev knjižnice (zgodovina, oddelki, gradivo, delovni čas, rok izposoje, pogoji včlanitve, ...),
- seznanitev s sistemskim programom COBISS,
- ogled oddelkov,
- ogled stalnih in priložnostnih razstav.

Informativni obiski za odrasle (VDC, LUMS):

- priprava programa za posamezne skupine,
- izbiranje tem in priprava gradiva.

Bibliopedagoške ure za osnovnošolce in srednješolce:

- Rastem s knjigo (predstavitev knjižnice; predstavitev knjige, ki jo prejmejo sedmošolci; seznanitev s sistemskim programom COBISS; ogled filma o projektu Rastem s knjigo),
- slovenski knjižni Mega kviz, postavitve razstave.

Sodelovanje s Kulturnim društvom Escalade:

- tedenske učne ure francoščine in angleščine (od 4. do 15 leta).

Sodelovanje pri projektu DEKD in TKD: letošnja tema je: Dediščina je okoli nas. Predstavitev projekta bo 18. februarja 2016 v prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.

Razstave:

- mladinskih pesnikov in pisateljev ter razstave, ki obeležujejo pomembne obletnice v letu 2016,
- mesečne tematske razstave.

Oko besede in Dialekta v sodelovanju z založbo Franc-Franc:

- sodelovanje.

Murski val – predstavitev del mladinske in odrasle literature (mesečno):

- najbolj brane knjige,
- priporočena knjiga – vsebinska predstavitev,
- dogodki v knjižnici.

Statistična poročila:

- zbiranje podatkov,
- obdelava podatkov.

Sodelovanje z društvi in javnimi zavodi (Lums – Teden vseživljenjskega učenja, Društvo prijateljev mladine Murska Sobota, Društvo bibliotekarjev Pomurja...):

- izvedba projekta.

Lutkovna predstava za najmlajše:

- VDC Murska Sobota,
- Damjan Šebjan – znakovna pravljica, Ku- Kuc, Pravljičarna, Pisani mehurčki,
- ostali izvajalci po dogovoru.

Teden otroka 2016 – Otroci se učijo o družini:

- ustvarjalna delavnica in pravljica na določeno temo.

Izvajanje knjižnične dejavnosti v Porabju:

- pravljíčne ure v Porabju v slovenskih vrtcih in šolah;
- literarne razstave v slovenskem domu Lipa.

Noč knjige:

- pravljica na določeno temo

Pravljíčni večer za odrasle (november ali december):

- pripovedovanje pravljíc.

Poletne počitnice:

- pravljíce z delavnicami in igralne urice,
- večer s knjigo.

Knjižnična bralna značka za otroke:

- JAZ PA BEREM (od 4.-10-leta).

5.4 ODDELEK POTUJOČE KNJIŽNICE

V oddelku bomo še naprej skrbeli za nabavo gradiva in redno pripravljali gradivo za bibliobus, ki ga je potrebno večkrat tedensko dopolniti in zamenjati, tako zaradi novitet kakor zaradi potreb bralcev. V letu 2016 bo potrebno nabaviti več gradiva za potujočo knjižnico.

V oddelku bomo izvajali naslednje bibliopedagoške dejavnosti:

- obisk predšolskih otrok, osnovnošolcev in odraslih,
- vodeni ogledi bibliobusa,
- nudenje strokovne pomoči uporabnikom in
- sodelovanje z ostalimi oddelki knjižnice.

Na spletni strani knjižnice bomo še naprej objavljali koledar z vsemi postajališči in urami postankov. Na željo uporabnikov in samo obiskanost postajališč bomo postajališča dopolnjevali oz. spreminjali.

Še naprej bomo sodelovali z osnovnimi šolami, vrtci in krajevnimi skupnostmi, kjer ima bibliobus svoja postajališča (izposojevališča).

Kot vsako leto, bomo tudi v letu 2016 pripravili premično zbirko za potrebe počitniškega doma v Baški na Hrvaškem.

5.5 SLUŽBA ZA DOMOZNANSTVO

5.5.1 Naloge

Osnovni namen domoznanske dejavnosti je zbiranje, obdelovanje, izposoja in hramba domoznanskega gradiva ter nudenje domoznanskih informacij uporabnikom.

S svojo dejavnostjo pokrivamo 27 občin Pomurja, med njimi 2 občini ustanoviteljici in 10 pogodbenih občin.

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah nam nalaga, da kot območna knjižnica skrbimo tudi za koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva na celotnem območju Pomurja.

5.5.2 Domoznanske zbirke

Domoznanske zbirke sestavlja gradivo:

- ki vsebuje podatke o našem območju in ljudeh,
- ki je izdano na našem območju,

- katerega avtorji izhajajo z našega območja in
- avtorji, ki so povezani z našim območjem ter o njem pišejo.

Domoznanska zbirka obsega monografske in serijske publikacije, notno, kartografsko, slikovno, grafično, AV gradivo, drobni tisk, rokopise, itd. Domoznanski fond se nahaja v skladiščnih prostorih, posebnih protipožarnih omarah ter posebnih vitrinah.

5.5.3 Redno delo

V letu 2016 bomo še naprej skrbeli za povečanje domoznanskega fonda, za zbiranje, hrambo in obdelavo domoznanskega gradiva ter nudili strokovno pomoč uporabnikom. Opravljali bomo tudi dela, ki so vezana na območnost.

Dopolnjevanje domoznanskih zbirk bo še naprej potekalo po že utečenem delu: nakup – obdelava, poseben poudarek pa bomo namenili pridobivanju domoznanskega gradiva, o katerem dobivamo informacije z našega območja.

5.5.4 Načrt digitalizacije domoznanskega gradiva na območju OOK PIŠK Murska Sobota za leto 2016

Digitalizacija gradiva, pomembnega za območje OOK, poteka v sodelovanju z NUK oz. z njihovo Enoto za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice. S tem je poskrbljeno, da ne prihaja do podvajanja digitaliziranih gradiv. Pri digitalizaciji časnikov so kriteriji:

- čas izhajanja do leta 1941,
- zmanjšanje fizične izposoje časnikov zaradi preprečitve obrabe in poškodovanja,
- zgodovinska vrednost njihovih vsebin za območje,
- redkosti tj. tiski v prekmurskem narečju, ki jih druge knjižnice ne hranijo,

- pri digitalizaciji monografskih publikacij smo do sedaj upoštevali tudi obletnice izdaj (npr. 240 let Novega zákona, 300 let Malega katekizma), obletnice avtorjev (npr. 100 let rojstva Ferda Godine, dr. Franca Ivanocyja).

Načrtovano gradivo za digitalizacijo: vsekakor pa bo odvisen od višine pridobljenih sredstev v okviru območnih nalog, pridobljenih pri Ministrstvu za kulturo:

- Ljudski glas
- Obmurski tednik
- Murska straža: neodvisno glasilo obmejnih Slovencev
- Knige 'zoltárszke / szlovensene po Terplán Sándori
- Sijarto, Števan: Mrtvecsne peszmi

5.5.5 Obdelava gradiva

Delo na področju obdelave v letu 2016 bo obsegalo:

- obdelavo novega gradiva (v sodelovanju z oddelkom nabave in obdelave),
- obdelavo člankov in sestavnih delov,
- obdelavo zbirke raziskovalnih nalog, ki jih v prejšnjem letu nismo mogli obdelati in na novo prejetih raziskovalnih nalog,
- obdelavo starejšega in antikvarnega gradiva, ki še ni v računalniškem zapisu v sistemu COBBIS,
- obdelavo diplomskih in magistrskih nalog ter doktorskih disertacij,
- dopolnjevanje zapuščin Jožefa, Danice, Ferda in Karoline Godina.

Nadaljevali bomo s projektoma: elektronski biografski leksikon Pomurci.si in aktivno sodelovali v projektu Kamra.

5.5.6 Razstave in prireditve

Domoznansko dejavnost bomo poskušali približati čim širšemu krogu ljudi tudi z razstavami in prireditvami, ki jih načrtujemo v letu 2016:

Januar 2016 (28. 1.)

- Spominski večer z razstavo in literarnim recitalom.
Ob 100. obletnici smrti Jožefa Baše – Miroslava

Glede na to, da 25. januarja mineva 100 let od smrti pesnika Jožefa Baše Miroslava, obetavnega poeta, ki je mnogo prezgodaj sklenil svojo življenjsko pot, se bomo z razstavo, predstavitvijo in recitalom poklonili njegovemu spominu. V svojem kratkem življenju je namreč bil izredno dejaven, napisal številne pesmi (okrog dvesto) kot tudi objavljaj zapise o aktualnih dogodkih doma in po svetu.

Februar 2016 (18. 2.)

- Regionalno srečanje Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) in Tedna kulturne dediščine (TKD)
Letošnje regionalno srečanje DEKD in TKD na temo Dediščina okoli nas bo gostila naša PiŠK. Pri tem se bo predstavila naša knjižnica kot tudi druge ustanove (OŠ, muzej, ...), ki bodo predstavili svoje dejavnosti skozi primere dobrih praks.

Februar/marec 2016

- Domoznanski večer z mag. Francem Küzmičem
Predavanje (naslov še ni znan)

April 2016

- Npr. v Splošni knjižnici Ljutomer in/ali v Javnem zavodu Knjižnici Gornja Radgona
Predstavitev spletnih portalov Pomurci.si, Kamra in Dobreknjige.si
Predstavitev portalov (Pomurci.si – biografski leksikon znanih Pomurk in Pomurcev;
Kamra – domoznanski portal kulturne dediščine in Dobre knjige.si – spletni portal s
priporočilno kakovostno literaturo), pregled dosedanjega dela in povabilo k
sodelovanju, česar namen je seznaniti in informirati javnost o teh knjižničnih
dejavnostih kot tudi spodbuditi za morebitne predloge in dobrodošle ideje.

April/maj 2016

- Domoznanski večer z Gezo Bačičem
Predavanje (naslov še ni znan)

Junij 2016

- Predstavitev zbornika ob 70. letnici delovanja PiŠK
V letu 2016 mineva 70 let delovanja Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.
V sedem desetletij obstoja in dela je bila naša ustanova deležna mnogih sprememb,
tako prostorskih kot vsebinskih. To obdobje pomeni tudi nenehno rast obiska,
izposoje, organiziranja prireditev in s tem bogatitve okolja, v katerem knjižnica deluje.
Vse to bomo skušali zaobjeti v zborniku, ki bo ob tem jubileju tudi predstavljen širši
javnosti. Dogodek bo popestrila tudi razstava o spominih PiŠK.

Oktober 2016

- DEKD – Dnevi evropske kulturne dediščine: Dediščina okoli nas.

Predstavljen bo domoznanski spletni portal Kamra in zbirke, ki so bile doslej objavljene. Vse to namreč bogati pomurski prostor z vidika kulturne dediščine, ki tudi na ta način postaja dostopna in prepoznavna v širšem slovenskem kot tudi evropskem prostoru. Ob tej priložnosti bomo povabili tudi širšo javnost, da s svojim gradivom sodeluje pri ustvarjanju novih digitalnih zbirk. Gradivo bomo na željo lastnikov takoj digitalizirali in ga vrnili.

November 2016

- Predstavitev zbornika Zapisana beseda ostane - Littera scripta manet
Oktobra 2015 je PiŠK ob 300. obletnici prve ohranjene prekmurske knjige organizirala mednarodni znanstveni simpozij, na katerem je sodelovalo 12 domačih in tujih referentov. Tedaj je bil izdan tudi Zbornik povzetkov, sedaj pa se zbirajo še prispevki vseh udeležencev v obsegu ene avtorske pole, ki bodo zbrani in urejeni v zbornik, ta pa bo tudi predstavljen širši javnosti.
- Slovenski dom hotel Lipa Monošter, Madžarska → v primeru, da dobimo projekt Razstava o življenju in delu Jožefa Košiča.
Ob 200. letnici začetka njegovega delovanja v Porabju

Jožef Košič (1788-1867), prekmurski pisatelj, duhovnik, zgodovinar, etnolog in jezikoslovec iz Bogojine je v pretekli zgodovini s svojim delovanjem pustil neizbrisni pečat, tako v Prekmurju kot tudi v Porabju, kjer je kot duhovnik deloval v času 1816 do 1867 (v letih 1816 do 1829 na Dolnjem Seniku in v letih 1829 do 1867 na Gornjem Seniku). V letošnjem letu (2016) tako mineva natanko 200 let od pričetka njegovega delovanja v Porabju in glede na to je sedaj pravi čas, da se njegovi veličini poklonimo s praznovanjem. Ob razstavi, ki bo predstavljala njegovo vsestransko delovanje, pa bo sledila tudi nazorna predstavitev in zgibanka (70 izvodov) o njegovem življenju in delu.

December 2016

- Slovenski dom hotel Lipa Monošter, Madžarska → v primeru, da dobimo projekt Predstavitev publikacije Porabje na starih slikah
Učence in dijake porabskih šol bomo spodbudili za zbiranje starih fotografij in razglednic iz njihovega lokalnega okolja, v sklopu delavnic bodo to gradivo tudi sami digitalizirali, mi pa bomo najlepše in najizvirnejše stare slike zbrali v knjižni publikaciji, kar bo dragocen doprinos k prikazu podob tamkajšnjega življenja.

5.5.7 Izobraževanje

V letu 2016 načrtujemo:

- izpopolnjevanje na področju katalogizacije gradiva na tečajih COBISS3,
- udeležba in sodelovanje na seminarjih z domoznanskega področja,
- udeležba in sodelovanje na strokovnih srečanjih OOK s področja domoznanstva

5.6 OBMOČNOST IN STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM

Letni cilji in program dela dejavnosti območne knjižnice so:

- Načrtujemo izvedbo vsaj dveh strokovnih srečanj pomurskih knjižničarjev. Ker bosta srečanja trajali vsaj pol dneva in se jih bodo udeležili vsi delavci PIŠK Murska Sobota, obstaja možnost, da bomo morali knjižnico predčasno zapreti vsem uporabnikom.
- Izobraževali bomo knjižničarje iz vse regije in končne uporabnike za uporabo elektronskih virov.
- Nadaljevali bomo izobraževanje za knjižničarje v regiji, tako z zunanjimi izvajalci s področja specialnih znanj kot tudi z internim izobraževanjem strokovnih delavcev.

- Svetovali bomo knjižnicam pomurske regije pri pripravi projektov digitalizacije knjižničnega gradiva iz domoznanskih zbirk.
- Knjižnicam na območju OOK bomo svetovali pri načrtovanju in vzdrževanju lokalnih računalniških omrežij ter pri urejanju lokalnih informacijskih sistemov.
- Koordinirali bomo delo s posebnimi zbirkami (izbor gradiva, nakup, digitalizacija, hranjenje, razstave, itd).
- Sodelovali bomo pri koordinaciji in vnašanju vsebin na domoznanski regijski portal Kamra.
- Nadaljevali bomo z urejanjem in dopolnjevanjem pomurskega biografskega leksikona (www.pomurci.si).
- Sodelovali bomo z vsemi slovenskimi območnimi knjižnicami pri skupnih projektih (delavnice, posveti, koordinacija območnosti s pomočjo NUK, KAMRA, seje idr.).
- Z osrednjimi knjižnicami na širšem območju in osrednjimi območnimi knjižnicami na državni ravni bomo sodelovali pri izdelavi celostne analize knjižnične dejavnosti po območjih.
- Sodelovali bomo s knjižnicami območja pri izločanju gradiva in njegovem skladiščenju.
- Na spletni strani PiŠK bomo sproti obveščali vse knjižnice na območju in vse uporabnike o novostih v knjižničarski stroki, v osrednji območni knjižnici in treh osrednjih knjižnicah.

5.7 DELO ZA PRIPADNIKE NARODNE SKUPNOSTI

Za pripadnike madžarske narodne skupnosti načrtujemo v letu 2016 nakup knjižnega gradiva iz sredstev Ministrstva za kulturo. Poleg tega načrtujemo še nakup serijskih publikacij in neknjižnega gradiva. Kupljeno gradivo bo strokovno obdelano in na voljo za izposajo.

Poleg tega načrtujemo za pripadnike narodne skupnosti še:

- Mednarodno zamenjavo gradiva s knjižnicami iz Szombathelya in Budimpešte.
- V bazi CONOR kreiranje novih zapisov.

- Odpis starega gradiva, urejanje madžarskega fonda.
- Odprtost in izposajo gradiva v krajevnih knjižnicah Hodoš, Domanjševci, Prosenjakovci in Motvarjevci. Vsaka krajevna knjižnica bo v letu 2016 odprta 4 ure tedensko.
- Vsaka dva tedna obisk pripadnikov manjšine z bibliobusom po t. i. »narodnostni progi«.

V letu 2016 načrtujemo razvijanje bralne kulture za pripadnike narodnih skupnosti, izvajanje knjižne in knjižnične vzgoje in informacijsko opismenjevanje z naslednjimi oblikami dela.

Sodelovali bomo s knjižnicami na Madžarskem - predvsem z županijsko knjižnico Berzsenyi Dániel v Szombathelyu (zamenjava knjižnega gradiva), knjižnico v Zalaegerszegu, mestno knjižnico v Monoštru ter državno knjižnico v Budimpešti.

Nadaljevali bomo z ažuriranjem spletne strani PiŠK v madžarščini.

5.8 UPRAVA IN TEHNIČNE SLUŽBE

Upravo predstavlja direktor knjižnice.

Tehnične službe so javni uslužbenci, ki opravljajo dela, opredeljena v sistemizaciji delovnih mest in so nujno potrebna za nemoten proces delovanja zavoda. Tehnična dela so sistemizirana v skladu z normativi za knjižnice in so: računovodja, poslovni sekretar, sistemski administrator, upravnik stavbe, voznik, manipulant in pomožni delavec. Ta dela so za zavod prav tako pomembna kot dela strokovnih delavcev.

V letu 2016 načrtujemo za upravne in tehnične delavce izobraževanja:

- na področju spremembe zakonodaje,
- seminarje za potrebe dela,
- tečaje in podobno.

6. OBRATOVALNI ČAS PIŠK

Knjižnica bo v letu 2016 za uporabnike odprta vsak dan od 8. do 19. ure ter vsako soboto od 8. do 13. ure.

V mesecu juliju in avgustu bo knjižnica odprta za uporabnike po poletnem delovnem času, in sicer v torek in četrtek od 12. do 19. ure, v ponedeljek, sredo in petek pa od 7. do 15. ure. Ob sobotah bo knjižnica zaprta.

Obratovalni čas knjižnice je v skladu s Pravilnikom o obratovalnem delovnem času PIŠK Murska Sobota.

7. INVESTICIJE

V letu 2016 poleg nakupa knjižnega in neknjižnega gradiva načrtujemo naslednje investicije:

- Police v AV oddelku želimo predelati tako, da bi na njih lahko hranili DVD-je z ovitki vred.
- Kombinirane lesene police, ki bi služile kot razstavni panoji in hkrati knjižne police. Nameščene bi bile ob stopniščni ograji na oddelku za odrasle in bi varovale otroke pred padci skozi nevarno ograjo, na kar opozarjamo že dlje časa.

8. PRIČAKOVANI REZULTATI IN ZAKLJUČEK

Pričakujemo, da bomo uspešno in kvalitetno realizirali načrtane naloge in projekte, ki so opredeljeni v programu dela za leto 2016 ter naloge, ki se navezujejo na koordinacijo in izvajanje posebnih nalog za osrednje območne knjižnice. Prav tako si bomo prizadevali za promocijo knjižnične dejavnosti in povečanje ugleda knjižnice v lokalnem kot tudi širšem slovenskem prostoru.

Murska Sobota, februar 2016

A circular green stamp from the 'POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIZNICA MURSKA SOBOTA' is partially visible. To its right, the name 'Jasna Horvat' and title 'direktorica' are printed. A handwritten signature in purple ink, 'Jasna Horvat', is written over the stamp and the printed name.

Jasna Horvat
direktorica